

POLITICS

ŚWIADOMY
OBYWATEL

MAŁGORZATA
HAŁAJKO

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania wiedzy o społeczeństwie. Zakres podstawowy dla III etapu edukacyjnego, liceum/technikum

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Marta Milewska

Recenzja merytoryczna – dr Kazimierz Waluch

Jan Bielecki

Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak

dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat zajęć/lekcji

„Czwarta władza” – czy media mają moc? II. 5.

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji

I liceum/technikum – 45 min.

Cele

Główny – Uczeń zna role i funkcje mass mediów w Rzeczypospolitej Polskiej.

Umiejętności: Uczeń potrafi rozróżnić środki masowego przekazu, potrafi rozwiązywać problemy w sposób twórczy, rozwija sprawność umysłową, kreatywność, przełamuje opory przed przedstawianiem własnych pomysłów.

Treści wykraczające poza podstawę: informatyczne, z zakresu przedsiębiorczości.

Metody/Techniki/Formy pracy

- indywidualna,
- podająca,
- praca w grupach,
- praca ze źródłem.

Środki dydaktyczne

- praca ze źródłem,
- praca z TIK,
- <http://radio.opole.pl/362,106,pawel-lisicki-koncepcja-mediow-dzialajacych-wylacznie-jako-lustro>),
- www.marketingpolityczny.org/mediatyzacja-polityki-rafal-miernik-w-rozmowie-z-mp/),
- <https://wpolityce.pl/polityka/379821-lustro-mroku-media-spolesnoscowe-sa-pelne-niedobrych-zachowan-i-emocji>).

Opis przebiegu zajęć/lekcji:

Wprowadzenie: (5 min.) Nauczyciel prosi uczniów, aby wypowiedzieli się na temat roli mediów we współczesnym świecie, wymienili znane rodzaje mediów, określili ich rolę, funkcje oraz miejsce potencjalnego odbiorcy informacji w relacjach z mediami.

Rozwinięcie: (10 min) Prowadzący, nawiązując do wypowiedzi uczniów, omawia tzw. koncepcje mediów, czyli role, jakie mogą one pełnić w społeczeństwie;

- media jako „okno”, przez które odbiorcy postrzegają rzeczywistość
- media jako „bariera”, która oddziela odbiorców od rzeczywistości (np. z powodu propagandy przekazującej fałszywy obraz świata)
- media jako „filtr” (przekazują odbiorcom selektywnie wybrane tematy)

- media jako scena, forum, na którym ścierają się różne opinie, idee i wykluczające się stanowiska. Odbiorca jest arbitrem, który przesądza, któremu spojrzeniu da wiarę.

Następnie uczniowie wysłuchują audycji Pawła Lisickiego „Koncepcja mediów działających wyłącznie jako lustro jest dziś pozbawiona podstaw” (10 min). Uczniowie notują, o jakich dodatkowych funkcjach mediów wspomina redaktor (media kształtują opinie, idee, systemy wartości, społeczną wrażliwość np. nastawienie do odmiennych orientacji seksualnych, aborcji czy eutanazji, są kreatorami rzeczywistości, działają jak partie polityczne, dążąc do osiągnięcia celu) (<http://radio.opole.pl/362,106,pawel-lisicki-koncepcja-mediow-dzialajacych-wylacznie-jako-lustro>)

Po skomentowaniu wypowiedzi uczniów nauczyciel prosi, aby zapoznali się z fragmentem tekstu Rafała Miernika „Mediatyzacja polityki”. (10 min.) (www.marketingpolityczny.org/mediatyzacja-polityki-rafal-miernik-w-rozmowie-z-mp/).

Następnie prosi uczniów, aby określili, co rozumieją pod pojęciami „mediatyzacja polityki” i „czwarta władza”.

Podsumowanie: (10 min) Po skomentowaniu wypowiedzi, uczniowie odpowiadają na pytanie: „Na czym polega wyjątkowość internetu?” (jest to medium interaktywne, pozwala na dość bezpośredni kontakt). Następnie nauczyciel poleca uczniom, aby zapoznali się z artykułem Andrzeja Żybertowicza „Lustro mroku. Media społecznościowe są pełne niedobrych zachowań i emocji.” i prosi o wyjaśnienie, jak w kontekście powyższego tekstu należy rozumieć demaskatorską rolę mediów. Co odbija się w internecie jak w zwierciadle? (<https://wpolityce.pl/polityka/379821-lustro-mroku-media-spolesnoscniowe-sa-pejne-niedobrych-zachowan-i-emocji>)

Komentarz metodyczny

(informacje istotne dla przebiegu zajęć/lekcji, sposoby oceniania, dostosowanie do ucznia z SPE):

Nauczyciel powinien odnieść się do koncepcji pedagogiki humanistycznej, w myśl której uczniowie są zdolni do myślenia i samodzielnego zdobywania wiedzy oraz samodzielnej i atrakcyjnej pracy.

W czasie lekcji nauczyciel musi uwzględnić pracę z uczniem zdolnym i o niższym potencjale. Nauczyciel stosuje różne sposoby pracy z uczniem z SPE, np. pomoc w czytaniu poleceń i treści zadań, upewnianie się, że uczeń rozumie, wydawanie krótkich i konkretnych poleceń, wydłużanie czasu na pracę z tekstem, sprawdzanie stopnia zrozumienia tekstu i poleceń, zapis trudnych, nowych terminów na tablicy, zwracanie uwagi uczniom na poprawność zapisów oraz ćwiczenia utrwalające. Przy ocenie ucznia z SPE obowiązuje zasada indywidualizacji. Wystawiona ocena nie może wynikać z porównania osiągnięć z innymi uczniami. Musi być wielostronna. Należy przy jej wystawieniu wziąć pod uwagę indywidualne osiągnięcia ucznia oraz jego

zdobyte nowe umiejętności, wkład pracy, zainteresowanie i aktywność na zajęciach. Nauczyciel powinien stosować ocenianie kształtujące, które eliminuje stres związany z ocenianiem. Powinien udzielać informacji zwrotnej dotyczącej wiedzy i umiejętności uczniów, w tym uczniów z SPE. Przy słuchaniu audycji należy sprawdzić, czy nagłośnienie jest dostosowane do potrzeb uczniów.

Proponuję również zwrócić uwagę na metody walioryzacji, czyli wrażenia i odczucia osobiste, jakich jednostka doświadcza podczas realizacji zadań.